

Bruselj, 8. oktober 2025
(OR. en)

13740/25

SOC 655
GENDER 186
ANTIDISCRIM 95
FREMP 264
JAI 1368
ECOFIN 1322

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	8. oktober 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 725 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ+ oseb za obdobje 2026– 2030

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 725 final.

Priloga: COM(2025) 725 final

Bruselj, 8.10.2025
COM(2025) 725 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Unija enakosti: strategija za enakost LGBTIQ+ oseb za obdobje 2026–2030

UVOD

Vsakdo v Evropski uniji bi moral imeti možnost, da **varno in svobodno izraža svojo pristo osebno**. Enakost in nediskriminacija sta temeljni vrednoti in temeljni pravici, zapisani v Pogodbah EU in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Ti načeli usmerjata tudi delovanje EU na mednarodnem prizorišču¹. Enake možnosti so tudi temelj evropskega stebra socialnih pravic².

Predsednica von der Leyen je v svojem [govoru o stanju v Uniji iz leta 2025](#) poudarila: „[n]eodvisnost Evrope pomeni **varovanje naših svoboščin**. Da se svobodno odločamo. Izražamo svoja mnenja. Gibamo po vsej celini. Da svobodno glasujemo. **Ljubimo**. Verujemo. **Da živimo v Uniji enakosti**.“ Te svoboščine lahko uresničimo le, če nihče, ne v današnjih ne prihodnjih rodovih, ni izpostavljen diskriminaciji.

Enakost in nediskriminacija sta ključnega pomena za demokratično odpornost, gospodarsko moč, socialno pravičnost in kohezijo EU. Komisija ostaja v celoti zavezana zagovarjanju enakosti in nediskriminacije, kadar koli sta ti ogroženi³. Komisija, Evropski parlament, Svet in države članice si delijo **skupno odgovornost** za spoštovanje teh pravic in zagotavljanje enakosti za vse⁴.

Komisija je leta 2020 sprejela prvo [strategijo za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025](#), s katero je okrepila ukrepe EU proti diskriminaciji LGBTIQ+ oseb⁵. Strategija je pomenila ključni korak pri **oblikovanju Unije enakosti**, tj. vizije Komisije za vključujočo Evropo, v kateri lahko vsakdo, ne glede na svojo identiteto, živi svobodno. To je privedlo do izvajanja številnih ukrepov, povezanih z LGBTIQ+, tudi ključnih zakonodajnih predlogov za spodbujanje pravic LGBTIQ+ oseb, ter doslej največje podpore LGBTIQ+ organizacijam civilne družbe prek programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote.

Strategija za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025 je bila dopolnjena s **13 nacionalnimi strategijami za enakost LGBTIQ+ oseb**, ki so jih sprejele države članice, in je privedla do tega, da so bili na ravni EU izvedeni pomembni ukrepi glede LGBTIQ+ oseb. Z ustanovitvijo podskupine za enakost LGBTIQ oseb je bila zagotovljena platforma za spodbujanje prizadevanj za enakost na nacionalni ravni.

¹ Člen 2 Pogodbe o Evropski uniji in člena 21 in 23 Listine o temeljnih pravicah.

² [Evropski steber socialnih pravic – oblikovanje pravičnejše in bolj vključujoče Evropske unije – zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje](#).

³ Glej na primer [izjavo predsednice von der Leyen ob Paradi ponosa v Budimpešti](#) s 25. junija 2025.

⁴ V skladu z ustreznim pravnim redom EU naj bi tudi države kandidatke in potencialne kandidatke glede na njihova prizadevanja za pristop k EU spodbujale enakost in temeljne pravice.

⁵ LGBTIQ osebe so ljudje:

1. ki jih privlačijo osebe istega spola (lezbijke in geji) ali katerega koli spola (biseksualne osebe),
2. katerih spolna identiteta in/ali izraz ne ustreza spolu, ki jim je bil pripisan ob rojstvu (trans in nebinarne osebe),
3. ki se rodijo s spolnimi znaki, ki ne ustrezajo tipični opredelitvi moškega ali ženskega spola (interspolne osebe),
4. katerih identitete se ne uvršča v binarno razvrstitev spolne usmerjenosti in/ali spola (kvir),
5. ki se identificirajo z drugimi spolnimi usmerjenostmi ali spolnimi identitetami, ki jih kratica LGBTIQ ne zajema izrecno, zato je kratici dodan plus („+“).

V tem besedilu se kratice LGBTI, LGBTIQ in LGBTIQ+ uporabljajo izmenično, in sicer glede na terminologijo, uporabljeno v posameznem dokumentu, pobudi ali področju politike iz referenčnega gradiva.

Od sprejetja strategije se je **družbeno sprejemanje LGBTIQ+ oseb izboljšalo**. LGBTIQ+ osebe zdaj v svojem družbenem okolju bolj odkrito govorijo o sebi. Glede na [posebno raziskavo Eurobarometer o diskriminaciji](#) iz leta 2023, bi ljudje v EU verjetno lažje sprejeli, da delajo z lezbijko, gejem ali biseksualno osebo (75 %, tj. za 3 odstotne točke več kot leta 2019), ali da je njihov otrok v istospolnem razmerju (59 %, tj. za 4 odstotne točke več).

Prepoznavnost LGBTIQ+ oseb v politiki, civilni družbi, športu, medijih in znanosti omogoča preizpraševanje predsodkov in spodbuja k bolj vključujoči družbi. **Opolnomočanje LGBTIQ+ oseb**, ki temelji na zapuščini močnih vzorov in sodobni kulturi ter njihovem sprejemanju v družini in med prijatelji, prispeva k bolj raznoliki in globalno raznoliki družbi. **Spodbuja podjetništvo, inovacije in trajnostno gospodarsko rast**. V mestih, v katerih so LGBTIQ+ osebe sprejete in vključene, je na primer opaziti močnejše inovacijske ekosisteme, večjo koncentracijo spretnosti in talentov, višjo raven podjetništva in boljšo kakovost življenja⁶.

Kljub napredku so izzivi še vztrajno prisotni. Glede na [tretjo raziskavo o LGBTIQ](#), ki jo je leta 2023 izvedla Agencija Evropske unije za temeljne pravice (FRA), je več kot tretjina LGBTIQ oseb (37 %) poročala, da so v 12 mesecih pred raziskavo **doživele diskriminacijo**, pri čemer je bila stopnja diskriminacije najvišja med transspolnimi ženskami (64 %), transspolnimi moškimi (63 %) in interspolnimi osebami (56 %). Zdi se, da je to diskriminacijo dodatno okrepil vse bolj razširjeni diskurz proti enakosti spolov in proti LGBTIQ+. [Raziskava agencije FRA](#) kaže, da se LGBTIQ+ organizacije in zagovorniki človekovih pravic soočajo s posebej sovražnim okoljem, grožnjami in napadi.

LGBTIQ+ osebe imajo še vedno manjše možnosti zaradi neenakosti na področju zaposlovanja, zdravstvenega varstva, izobraževanja ter dostopa do stanovanj in storitev. V tretji raziskavi agencije FRA o LGBTIQ so anketiranci, ki so v raziskavi poročali o diskriminaciji, povedali, da so diskriminacijo najpogosteje občutili na delu, v šoli, v zdravstvenih ustanovah ali na javnih mestih.

Diskriminacija povzroča gospodarske izgube: nedavna [študija OECD](#) navaja letne izgube BDP v EU, povezane z diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti, ki dosega do 89 milijonov EUR. V isti študiji je poudarjeno, da učinek diskriminacije sega na področja onkraj gospodarstva. Spodkopava namreč socialno kohezijo ter slabi zaupanje državljanov v demokratične vrednote in podporo državljanov tem vrednotam. Vključujoče družbe so odpornejše, zanje pa so značilne večja solidarnost, močnejše institucije in višje ravni državljanske udeležbe.

V [poročilu o izvajanju](#) strategije za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025, ki ga je Komisija objavila leta 2024 in v katerem so bili priznani dosežki in trenutni izzivi, je bilo potrjeno, da je imela strategija ključno vlogo pri spodbujanju pravic LGBTIQ+ oseb, poudarjena pa je bila tudi potreba po močnejših prizadevanjih na ravni EU.

⁶ Lestvica mest pobude Open for Business za leto 2025 ([The 2025 Open for Business City Ratings](#)).

Evropski parlament je leta 2024 pozval k novi, celovitejši strategiji za enakost LGBTIQ+ oseb⁷. Prav tako leta 2024 je **20 držav članic podpisalo [ministrsko izjavo](#)**, v kateri so pozvale k nadaljnjim ukrepom in se zavezale, da bodo sodelovale s Komisijo pri prenovi strategije. Organizacije civilne družbe so se med posvetovanjem o izvajanju prejšnje strategije za enakost LGBTIQ oseb strinjale s temi pozivi in poudarile nujnost nadaljnjega ukrepanja.

Ta nova strategija za enakost LGBTIQ+ oseb, kot je bila **napovedana v [političnih usmeritvah predsednice von der Leyen iz leta 2024](#)**, določa okvir dela Komisije na področju enakosti LGBTIQ+ oseb za obdobje 2026–2030. Temelji na prvi strategiji, na njenih ambicijah in že doseženem napredku ter tako zagotavlja kontinuiteto, hkrati pa utira pot nadaljnjemu napredku.

Cilj strategije je mobilizirati **kolektivno zavezo** na vseh ravneh upravljanja, da se zaščitijo temeljne pravice in vrednote enakosti in nediskriminacije, ki so zapisane v Listini o temeljnih pravicah in kot prvine primarnega prava EU zavezujoče za vse države članice. Določa tudi okvir, ki za zagotovitev uspešnega izvajanja zahteva dejavno sodelovanje Evropskega parlamenta, Sveta, držav članic in civilne družbe.

Pri izvajanju te strategije bo uporabljen dvojni pristop **ciljno usmerjenih ukrepov** in okrepljenega **vključevanja vidika enakosti** v različna področja politike. Tako kot pri prejšnji strategiji se tudi pri tej strategiji upošteva načelo **presečnosti**: V strategiji je obravnavano, kako spolna usmerjenost, spolna identiteta/izraz in spolne značilnosti v kombinaciji z drugimi osebnimi značilnostmi ali identitetami, kot so spol, rasa ali etnična pripadnost, vera ali prepričanje, invalidnost in starost, prispevajo k edinstvenim izkušnjam diskriminacije. Strategija tako dopolnjuje obstoječe in prihodnje pobude EU za spodbujanje enakosti za vse⁸. Poleg tega upošteva, kako lahko geografska izoliranost še dodatno poslabša te situacije ranljivosti.

Za pripravo te strategije je Komisija izvedla obsežen **postopek posvetovanja**. Ta je zajemal poziv k predložitvi dokazov, odprto javno posvetovanje in ciljno usmerjena posvetovanja, ki so vključevala namenske posvetovalne sestanke z deležniki, kot so krovne LGBTIQ+ organizacije, predstavniki držav članic, socialni partnerji in mednarodne organizacije. Veliko zanimanje za to temo je med respondenti pokazal že sam odziv na posvetovalne dejavnosti na portalu Komisije [Povejte svoje mnenje](#).

STRATEŠKI CILJI

1. ZAŠČITA

LGBTIQ+ osebe so še vedno izpostavljene **nesorazmernim stopnjam nasilja in sovraštva**, zaradi porasta diskurza proti LGBTIQ+ osebam v EU in po svetu pa se to nasilje in sovraštvo še stopnjujeta. To vzbuja strah, izključevanje in družbeno razdrobljenost, kar spodkopava

⁷ [Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. februarja 2024 o izvajanju strategije EU za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025 \(2023/2082\(INI\)\)](#).

⁸ [Strateški okvir EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov, evropski steber socialnih pravic, strategija o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030, strategija o otrokovih pravicah, strategija za boj proti antisemitizmu in negovanje judovskega življenja, strategija za enakost spolov za obdobje 2026–2030 \(načrtovana za prvo četrletje 2026\) in strategija za boj proti rasizmu za obdobje 2026–2030 \(načrtovana za četrto četrletje 2025\)](#).

temeljne pravice in ogroža temelje demokratičnih družb. Bistvenega pomena je, da se borimo proti vsem oblikam nasilja in jih preprečujemo ter da onemogočimo sovražni diskurz, s tem pa podpremo skupne vrednote EU, kot so enakost, človekovo dostojanstvo in spoštovanje temeljnih pravic za vse.

1.1. Boj proti škodljivim praksam

Konverzivne prakse „so hudo škodljivi posegi, ki temeljijo na medicinsko napačni predpostavki, da so LGBTIQ+ osebe bolne, ter povzročajo hude bolečine in trpljenje, pa tudi dolgotrajno psihološko in telesno škodo“⁹. Glede na tretjo raziskavo agencije FRA o LGBTIQ je 24 % LGBTIQ oseb **doživel konverzivne prakse**, vključno s telesnim in spolnim ter verbalnim nasiljem in poniževanjem. Ta delež se skoraj podvoji pri transspolnih ženskah (47 %) in transspolnih moških (48 %).

Transspolne, nebinarne in interpolne osebe se še naprej soočajo s hudimi kršitvami njihove telesne avtonomije¹⁰: v nekaterih državah članicah EU se za pravno priznanje spola še vedno zahtevajo kirurški ali medicinski tretmaji¹¹. Tretja raziskava agencije FRA o LGBTIQ in z njo [povezano poročilo Being intersex in the EU](#) (Izkušnja interpolnosti v EU) kaže, da je 57 % interpolnih anketirancev navedlo, da oni sami ali njihovi starši niso podali informirane privolitve v kirurške posege ali hormonske tretmaje, ki so povzročili trajno telesno in duševno škodo.

Da bi Komisija državam članicam pomagala prepovedati konverzivne prakse¹², bo objavila **študijo**, v kateri bo analizirala naravo, razširjenost in posledice teh praks za LGBTIQ+ osebe. Da bi olajšala usklajeno ukrepanje, bo Komisija spodbujala tudi **strukturiran dialog** o tej temi, zlasti prek strokovne skupine za enakost LGBTIQ+ v okviru skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost. Na podlagi ugotovitev študije bo Komisija sprejela ustrezne ukrepe za boj proti konverzivnim praksam, pri tem pa posebno pozornost posvetila podpori državam članicam, v katerih je to vprašanje pereče. Komisija se bo še naprej borila tudi proti drugim škodljivim praksam, kot sta pohabljanje spolnih organov interpolnih oseb in prisilna medikalizacija transspolnih oseb.

Komisija bo pri razvoju pristopa k boju proti konverzivnim praksam upoštevala zlasti nedavno [evropsko državljansko pobudo](#) „Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti v Evropski uniji“¹³.

⁹ United Nations Independent Expert on protection against violence and discrimination based on Sexual Orientation and Gender Identity, [Practices of so-called “conversion therapy”](#) (Neodvisni strokovnjak Združenih narodov za varstvo pred nasiljem in diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti in spolne identitete: prakse t. i. konverzivne terapije), 1. maj 2020.)

¹⁰ [Legal gender recognition in the EU: The journeys of trans people towards full equality](#) (Pravno priznanje spola v EU: pota transspolnih ljudi k polni enakosti), Urad za publikacije Evropske unije, 2020; [ILGA Evropa: Mavrični zemljevid za leto 2025](#).

¹¹ V strategiji se uporablja izraz „pravno priznavanje spola“, ki se običajno uporablja tudi v političnih in akademskih besedilih, brez poseganja v druge izraze, ki jih uporablja Sodišče Evropske unije. V zadevi C-4/23, Mirin, 4.10.2024, ECLI:EU:C:2024:845, Sodišče za postopke za spremembo pravnega spola na nacionalni ravni uporablja izraz „sprememba spolne identitete“, za čezmejne okoliščine, tj. priznanje spremembe zakonskega spola, pridobljene v eni državi članici, v drugi državi članici pa uporablja izraz „[priznanje ... spremembe ... spolne identitete, ki je bila zakonito pridobljena v drugi državi članici]“.

¹² [Služba Evropskega parlamenta za raziskave](#): osem držav članic je že prepovedalo konverzivne prakse.

¹³ Preverjanje izjav o podpori pobudi je bilo uspešno zaključeno in pobuda naj bi bila Komisiji predložena v proučitev.

1.2. Zagotavljanje varnosti in boj proti sovraštvu do LGBTIQ+ oseb

Nadlegovanje iz sovraštva in nasilje, ki sta uperjena v LGBTIQ+ osebe, še naprej naraščata. V tretji raziskavi agencije FRA o LGBTIQ je bilo ugotovljeno, da je leta 2023 kar 55 % LGBTIQ respondentov poročalo, da so v 12 mesecih pred raziskavo doživeli **nadlegovanje zaradi sovraštva**, kar je 18 odstotnih točk več kot leta 2019. Tudi prijave fizičnih in spolnih napadov so se stopnjevale, nesorazmerno prizadete pa so bile transspolne, nebinarne in interpolne osebe. Deležniki, ki so sodelovali v posvetovanju za to strategijo, so odločno poudarili, da je treba te pereče izzive nujno obravnavati.

Na ravni EU sedanji pravni okvir iz Okvirnega sklepa Sveta o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije ter [direktive o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini](#) zajema le kazniva dejanja iz sovraštva zaradi rasizma in ksenofobije ter kibernetško spodbujanje k nasilju ali sovraštvu zaradi spola¹⁴. Še vedno ni zakonodaje, ki bi zagotavljala kazenskoopravno zaščito pred kaznivimi dejanji zaradi spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete. Zato je pravni okvir po državah članicah razdrobljen in nedosleden¹⁵.

Komisija je leta 2021 Svetu predlagala, naj sklene, da se **sovražni govor in kazniva dejanja iz sovraštva vključijo na seznam kaznivih dejanj EU** iz člena 83(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU)¹⁶. Tak sklep Sveta bi zagotovil pravno podlago za sekundarno zakonodajo, s katero bi se harmonizirale kazenskoopravne opredelitve kaznivih dejanj iz sovraštva na podlagah, ki trenutno niso določene v ustreznem pravu EU.

Ker pri tem sklepu Sveta ni napredka, Komisija **z namenom harmonizacije opredelitve kaznivih dejanj iz sovraštva, storjenih na spletu**, proučuje **zakonodajno pobudo**, ki bi temeljila na obstoječih področjih kaznivih dejanj, zajetih v členu 83(1) PDEU. Celovita opredelitev kaznivih dejanj iz sovraštva na ravni EU je bila tudi eno od ključnih priporočil udeležencev [evropskega državlanskega foruma Spopadanje s sovraštvom v družbi](#) leta 2024. Komisija se je zavezala, da bo ta priporočila upoštevala.

Komisija bo z namenom, da bi organom odkrivanja in pregona ter strokovnjakom v pravosodju pomagala pri prepoznavanju fobije pred LGBTIQ+ osebami pri kaznivih dejanjih, ki predstavljajo kazniva dejanja iz sovraštva, v okviru svoje [skupine na visoki ravni za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva](#) še naprej sodelovala z državami članicami, da bi se **izboljšala tako evidentiranje kaznivih dejanj iz sovraštva kot podpora žrtvam**. Ta prizadevanja se bodo izvajala v sodelovanju z agencijami EU in mednarodnimi organizacijami (npr. FRA, Svetom Evrope in ODIHR¹⁷). Komisija bo tudi še naprej podpirala **usposabljanje policijskih organov** o fobiji pred LGBTIQ+ osebami pri kaznivih dejanjih iz sovraštva in o nediskriminaciji¹⁸.

Poleg tega je Komisija še naprej zavezana, da z ustreznimi instrumenti financiranja EU **podpira organizacije civilne družbe** in projekte, ki se borijo proti sovraštvu in diskriminaciji

¹⁴ Za podrobnosti glej oddelek 1.3.

¹⁵ [Study to support the preparation of the European Commission's initiative to extend the list of EU crimes](#) (Študija v podporo pripravi pobude Evropske komisije za razširitev seznama kaznivih dejanj EU), 2021.

¹⁶ [Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu Za večje vključevanje in zaščito v Evropi: vključitev sovražnega govora in kaznivih dejanj iz sovraštva na evropski seznam kaznivih dejanj](#), COM(2021) 777 final.

¹⁷ OVSE, Urad za demokratične institucije in človekove pravice.

¹⁸ Glej pobude, ki jih je predlagala mreža [Facing Facts](#).

zaradi fobije pred LGBTIQ+ osebami. Med temi instrumenti je v sedanjem večletnem finančnem okviru program Državljeni, enakost, pravice in vrednote, temu pa naj bi v naslednjem večletnem finančnem okviru sledil predlagani [program AgoraEU](#), ki je trenutno v zakonodajnem postopku.

Komisija bo v okviru naslednje **strategije EU o pravicah žrtev** še naprej spodbujala varno okolje, v katerem bi LGBTIQ+ žrtve lahko prijavljale kazniva dejanja. Komisija tudi podpira Parlament in Svet pri sprejetju revidirane [direktive o pravicah žrtev](#), katere cilj je okrepiti pravice vseh žrtev kaznivih dejanj, tudi žrtev kaznivih dejanj iz sovraštva zaradi fobije pred LGBTIQ+ osebami.

Za zagotovitev pravilne in učinkovite uporabe zakonodaje EU o nediskriminaciji in temeljnih pravicah bo Komisija dejavno podpirala usposabljanje v pravosodju na to temo v okviru svoje **strategije za usposabljanje na področju pravosodja za obdobje 2025–2030**. Poleg tega Komisija zagotavlja financiranje prek **programa za pravosodje**, katerega cilj je olajšati učinkovit in nediskriminatoren dostop do pravnega varstva za vsakogar. To vključuje spodbujanje učinkovitih civilnih in kazenskih postopkov, in sicer s prispevanjem k dosledni in skladni uporabi prava Unije ter s spodbujanjem in podpiranjem pravic žrtev kaznivih dejanj v skladu s prednostnimi nalogami iz [strategije EU o pravicah žrtev](#) za obdobje 2020–2025.

Direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini priznava, da so osebe, ki so žrtve presečne diskriminacije, vključno z LGBTI osebami, bolj izpostavljene nasilju zaradi spola, in od držav članic zahteva, da sprejmejo preventivne ukrepe in tem žrtvam zagotovijo posebno podporo. Poleg tega se pri kaznivem dejanju kaznovanje žrtve zaradi njene spolne usmerjenosti šteje za obteževalno okoliščino.

Ko bo Komisija države članice spremljala pri pravilnem prenosu direktive, bo posebno pozornost posvečala izzivom, s katerimi se soočajo žrtve presečne diskriminacije, vključno z LGBTI žrtvami. Komisija bo prek **mreže EU za preprečevanje nasilja nad ženskami in nasilja v družini** države članice spodbujala k izmenjavi dobrih praks na tem področju.

Pri raziskavah in inovacijah bo Komisija v sodelovanju z državami članicami¹⁹ podpirala izvajanje [kodeksa ravnanja za boj proti nasilju zaradi spola v raziskavah in inovacijah](#), ki je bil razvit v okviru **programa politike evropskega raziskovalnega prostora (ERA) za obdobje 2022–2024**²⁰, pri katerem se upošteva presečnost. Komisija bo v okviru programa [Obzorje Evropa](#) financirala tudi raziskave o dezinformacijah, nasilju zaradi spola, kaznivih dejanjih iz sovraštva in sovražnem govoru, pri čemer bo upoštevala posebne potrebe ljudi v ranljivem položaju, kakršen lahko nastopi pri LGBTIQ+ osebah. Kot je predsednica von der Leyen poudarila v govoru o stanju v Uniji iz leta 2025, „znanost nima potnega lista, spola, etnične pripadnosti ali politične usmeritve“, to načelo pa ima tudi osrednjo vlogo pri pobudi [Izberi Evropo](#).

¹⁹ [Sklepi Sveta o novem evropskem raziskovalnem prostoru](#), (UL C 374, 22.11.2021, str. 1).

²⁰ Evropska komisija, [European Research Area Policy Agenda – Overview of actions for the period 2022-2024](#) (Program politike evropskega raziskovalnega prostora: pregled ukrepov za obdobje 2022–2024), Urad za publikacije, 2021.

Mlade LGBTIQ+ osebe ²¹ se pogosto soočajo z različnimi oblikami diskriminacije, predsodki in kaznivimi dejanji iz sovraštva ter so še posebej ranljive za spolno zlorabo²². Da bi vse otroke zaščitili pred spolno zlorabo²³, bo Komisija zakonodajalca podprla pri sprejetju **obeh zakonodajnih predlogov**²⁴.

Poleg tega [priporočilo Komisije o integriranih sistemih za zaščito otrok](#) krepi zavezanost EU ničelni strpnosti do nasilja. V njem se države članice spodbuja, naj na svojih celotnih ozemljih zagotovijo, da bodo imeli vsi otroci v vsej svoji raznolikosti enake pravice dostopati do zaščite in jo uživati. Vse otroke je treba zaščititi, podpirati in opolnomočiti s spodbujanjem vključujočih, usklajenih in sistemskih pristopov v nacionalnih sistemih za zaščito otrok ter odzivanjem na posebne ranljivosti.

Pravica do mirnega zbiranja je zapisana v Listini o temeljnih pravicah, Komisija pa je v okviru svojih pristojnosti zavezana, da jo vselej brani in podpira. Parade ponosa in drugi dogodki LGBTIQ+ skupnosti za te osebe po vsej Evropi predstavljajo pomembno manifestacijo prepoznavnosti in identitete, poskusi omejevanja uveljavljanja te pravice v nekaterih državah članicah EU pa vzbujajo resno zaskrbljenost. Pereča težava v več državah članicah ostajajo tudi v udeležence uperjeni napadi in nadlegovanje²⁵, ki ogrožajo njihovo varnost in zmožnost svobodnega izražanja na javnih mestih.

V okviru sporočila [ProtectEU: evropska strategija notranje varnosti](#), ki naj bi bilo državam članicam v pomoč pri zagotavljanju javne varnosti, bo okrepljen svetovalni program EU za varnost. V okviru tega programa se bodo za dogodke z visokim tveganjem, vključno s paradami ponosa, na zahtevo držav članic izvajale ocene ranljivosti, ki se bodo financirale iz Sklada za notranjo varnost. Komisija bo v prihodnji **agendi EU za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma ter boj proti njima** obravnavala tudi ekstremizem zaradi fobije pred LGBTIQ+ osebami.

Skupine v ranljivem položaju ali skupine, ki se soočajo z diskriminacijo ali socialno izključenostjo, so v krizah nesorazmerno prizadete. Zato je v [strategiji za unijo pripravljenosti](#) neenakost izrecno opredeljena kot dejavnik tveganja, ki ga je treba pri načrtovanju pripravljenosti upoštevati, cilj strategije pa je spodbujati kulturo vključujoče pripravljenosti, pri kateri se nihče ne zapostavi. Vključevanje preudarkov o enakosti je bistveno za zagotovitev, da vsi državljani in skupnosti EU postanejo dejavni udeleženci v prizadevanjih za pripravljenost in odzivanje na krize.

Ocenjuje se, da so nacisti in njihovi sodelavci med drugo svetovno vojno 50 000 gejev in biseksualnih moških preganjali in obsodili na „hude zaporne kazni v nasilnih razmerah“, približno 10 000–15 000 pa deportirali v koncentracijska taborišča²⁶. Mnogi niso preživeli, trpljenje preživelih pa dolga desetletja niso bilo priznано. V tem, ko Komisija priznava, da

²¹ Na ravni EU ni enotne opredelitve mladih, vendar so na splošno in za namene zbiranja podatkov mladi opredeljeni kot osebe, stare od 15 do 29 let, [Pregled – otroci in mladi – Eurostat](#).

²² Glej Smith, John in Anna Brown, „Child sexual abuse/exploitation and LGBTIQ+ children: Context, links, vulnerabilities, gaps, challenges and priorities“ (Spolna zloraba / spolno izkoriščanje in LGBTIQ+ otroci: kontekst, povezave, ranljivosti, vrzeli, izzivi in prioritete), *Child Abuse & Neglect*, 2024, doi.org/10.1016/j.chipro.2024.100001.

²³ Kot je določeno v [Konvenciji ZN o otrokovih pravicah](#), je otrok vsak človek, mlajši od 18 let.

²⁴ [COM\(2022\) 209 final](#) in [COM\(2024\) 60 final](#).

²⁵ Glede na [letni pregled organizacije ILGA-Evropa za leto 2025](#) se število napadov na parade ponosa LGBTI povečuje.

²⁶ [Holocaust Memorial Day Trust: Gay people](#) (Sklad za spomin na žrtve holokavsta: Geji).

segajo vzroki preganjanja LGBTIQ+ oseb globoko v evropsko preteklost, se zavezuje **obujanju spomina** kot nepogrešljivi sestavini spodbujanja enakosti in preprečevanja prihodnjih grozodejstev. V ta namen bo Komisija zagotovila financiranje projektov prek ustreznih instrumentov financiranja EU, kot je program Državljeni, enakost, pravice in vrednote. Podpirala bo tudi dogodke na visoki ravni v spomin na preganjanje LGBTIQ+ oseb in na njih sodelovala.

1.3. Boj proti sovraštvu in diskriminaciji na spletu

Splet ponuja pomembne priložnosti za LGBTIQ+ osebe. Družbeni mediji in digitalne platforme so ključni prostori za samoizražanje, identiteto in ustvarjanje občutka skupnosti. LGBTIQ+ osebam, zlasti mladim in tistim, ki živijo v manj sprejemajočih okoljih, omogočajo slišnost, **vzpostavljanje podpornih mrež in mobilizacijo za enake pravice**.

Vendar **spletni sovražni govor** in spletno nadlegovanje ustvarjata sovražno digitalno okolje za LGBTIQ+ osebe, kar vpliva na njihovo varnost, dobro počutje in svobodo izražanja ter prispeva k vzdušju ustrahovanja in izključevanja. To se je pokazalo tudi v tretji raziskavi agencije FRA o LGBTIQ: 63 % LGBTIQ oseb je navedlo, da se pogosto ali stalno srečujejo s sovražnimi spletnimi vsebinami, ki pozivajo k nasilju nad njimi. Poleg tega so LGBTIQ+ osebe in ženske vse pogosteje tarča spletnih diskurzov proti enakosti spolov, pogosto v okviru **tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja ter dezinformacijskih kampanj**. Tuji akterji so vse boljše financirani in tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje uporabljajo za izkrivljanje javnega mnenja, netenje polarizacije in vmešavanje v demokratične procese v EU in po svetu. Taka dejanja so neposreden izziv za temeljne vrednote EU, kot so enakost, spoštovanje človekovega dostojanstva in nediskriminacija.

Direktiva o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini je prvi instrument, v katerem je kibernetško spodbujanje k nasilju ali sovraštvu zaradi spola opredeljeno kot kaznivo dejanje. Prenos te določbe v nacionalne zakonodaje držav članic²⁷ bo v EU zagotovil skupno zaščito pred spletnim sovražnim govorom zaradi spola. Poleg tega direktiva inkriminira najbolj razširjene oblike spletnega nasilja zaradi spola, in sicer deljenje intimnih ali prirejenih vsebin brez privolitve žrtve, kibernetško zalezovanje in kibernetško nadlegovanje.

Akt o digitalnih storitvah določa, da morajo ponudniki storitev gostovanja obravnavati nezakonite spletne vsebine, vključno s spodbujanjem k sovraštvu ali diskriminaciji, tudi tistemu, ki je uperjeno zoper LGBTIQ+ osebe. Poleg tega morajo ponudniki zelo velikih spletnih platform in iskalnikov oceniti in ublažiti sistemska tveganja, ki izhajajo iz njihovih storitev, med drugim vpliv na pravico do človekovega dostojanstva in nediskriminacije, negativne učinke, povezane z nasiljem zaradi spola, ter resne negativne posledice za telesno in duševno dobro počutje osebe. Komisija bo skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi še naprej izvrševala to uredbo.

²⁷ Direktiva se v skladu s stališčem Danske iz Protokola št. 22 k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije za Dansko ne uporablja.

Komisija in Evropski odbor za digitalne storitve sta januarja 2025 pozitivno ocenila revidirani [kodeks ravnanja za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu +](#) (v nadaljnjem besedilu: kodeks ravnanja +), ki je bil vključen v okvir akta o digitalnih storitvah, kar je tudi odziv na priporočila [evropskega državlanskega foruma o spopadanju s sovraštvom v družbi](#).

Platforme, ki podpišejo kodeks ravnanja +, se zavezujejo, da se bodo dejavno udeleževale sektorskega sodelovanja in forumov z več deležniki, da bi izboljšale preprečevanje nezakonitega sovražnega govora, tudi tistega, ki je uperjen proti LGBTIQ+ osebam. Komisija bo spremljala izvajanje kodeksa ravnanja +, spodbujala njegov redni pregled in prilagajanje ter platformam zagotavljala podporo, tudi prek **spletnega vozlišča znanja**, ki zbira ustrezne vire o nezakonitem sovražnem govoru na spletu.

Komisija tudi pozorno spremlja, kako države članice izvajajo revidirano [direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah](#). Direktiva krepi zaščito pred vsebinami, ki spodbujajo sovraštvo ali nasilje, ter prepoveduje diskriminatorna komercialna avdiovizualna sporočila, tudi tista, pri katerih gre za diskriminacijo zaradi spola ali spolne usmerjenosti.

Kibernetsko nadlegovanje in druge oblike nasilja, ki jih omogoča tehnologija, so resen in vse večji problem ter nesorazmerno prizadenejo mlade LGBTIQ+ osebe²⁸. Cilj prihodnjega **akcijskega načrta Komisije proti kibernetskemu trpinčenju** bo preprečiti zlorabno vedenje na spletu, med drugim kadar je uperjeno proti mladim LGBTIQ+ osebam. Komisija bo izvedla tudi **vseevropsko preiskavo učinkov družbenih medijev na počutje** s poudarkom na mladih, vključno z mladimi LGBTIQ+ osebami.

1.4. Zagotavljanje zaščite LGBTIQ+ prosilcev za mednarodno zaščito in migrantov

LGBTIQ+ prosilci za azil se na poti oziroma ob prihodu v EU soočajo s presečnimi in dodatnimi tveganji ter imajo lahko drugačne potrebe kot drugi prosilci. Glede na tretjo raziskavo agencije FRA o LGBTIQ je diskriminacijo v letu pred raziskavo doživelo 54 % LGBTIQ oseb, ki so se opredelile kot **prosilci za azil ali begunci** (znatno več od splošnega povprečja za LGBTIQ respondente, ki je 37 %). Prav tako so te osebe še posebej izpostavljene tveganju nadlegovanja in nasilja ter so lahko prikrajšane za pravno pomoč ali posebno zdravstveno varstvo, kot je hormonsko zdravljenje²⁹.

[Pakt o migracijah in azilu](#) je okrepil zaščitne ukrepe in jamstva za ranljive prosilce za mednarodno zaščito, vključno z LGBTIQ+ osebami. Glede na [raziskavo agencije FRA o ljudeh afriškega porekla Izkušnja črnstva v EU](#) večjo diskriminacijo doživljajo osebe, ki se samoopredeljujejo kot manjšina, tudi glede na spolno usmerjenost, spolno identiteto/izraz ali spolne značilnosti. Ranljivost posameznikov lahko še povečajo dodatni viri diskriminacije, na primer ovire, s katerimi se soočijo invalidi.

²⁸ Glej [študijo](#) Mednarodne mladinske in študentske organizacije lezbijk, gejev ter biseksualnih, transspolnih, kvir in interspolnih oseb (IGLYO).

²⁹ Glej UNCHR, [Protecting LGBTIQ+ people in situations of forced displacement: A Stocktaking on UNHCR progress since the 2021 Roundtable](#) (Zaščita LGBTIQ+ oseb v situacijah prisilne razselitve: pregled napredka v okviru UNHCR od okrogle mize leta 2021), junij 2023.

Komisija bo še naprej razvijala sinergije z [akcijskim načrtom za integracijo in vključevanje za obdobje 2021–2027](#), ki priznava izzive v zvezi z večplastnimi in presečnimi oblikami diskriminacije, s katerimi se soočajo LGBTIQ migranti. Poleg tega bo v okviru **strateškega okvira EU za enakost, vključevanje in udeležbo Romov** ter prihodnje **strategije za boj proti rasizmu za obdobje 2026–2030** še naprej obravnavala izzive, s katerimi se soočajo rasizirane LGBTIQ+ osebe.

Komisija sodeluje z **Agencijo EU za azil (EUAA)**, **Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex)** in državami članicami, da bi se razvila orodja, ki bi pomagala pri zgodnem prepoznavanju ranljivih prosilcev in zagotavljanjem pomoči zanje³⁰. Prek **Sklada za azil, migracije in vključevanje (AMIF)** in **Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI)** oziroma katerega koli instrumenta, ki bo obstoječa instrumenta nasledil, namerava še naprej financirati pobude za zagotavljanje jamstev za prosilce in ranljive prosilce, vključno z zadostno podporo za LGBTIQ+ prosilce.

Ključni ukrepi Evropske komisije:

- ✓ Boj proti konverzivnim praksam na podlagi ugotovitev namenske študije in ob upoštevanju povezane evropske državljanske pobude na to temo.
- ✓ Proučitev pravnih možnosti za okrepitev kazenskopravnega okvira za boj proti sovražnemu govoru in kaznivim dejanjem iz sovraštva v okviru obstoječih določb v Pogodbah.
- ✓ Spremljanje izvajanja kodeksa ravnanja + za odpravo nezakonitega sovražnega govora na spletu in vzpostavitev spletnega vozlišča znanja, ki bo zbiralo ustrezne vire glede nezakonitega sovražnega govora na spletu.
- ✓ Sprejetje akcijskega načrta o kibernetiskem nadlegovanju do vključno leta 2026.

2. OPOLNOMOČANJE

V zadnjih desetletjih je napredek na področju zakonodaje in politike pripomogel k oblikovanju bolj vključujočih družb, tudi za LGBTIQ+ osebe. Tretja raziskava agencije FRA o LGBTIQ osebah kaže, da so **LGBTIQ+ osebe** v svojem družbenem okolju **bolj odkrite** glede svoje spolne usmerjenosti, spolne identitete ali spolnih znakov (52 %, kar je 6 odstotnih točk več kot leta 2019), trend pa je bolj očiten pri transspolnih in interspolnih osebah.

Zagotavljanje dostopa do zaposlitve, zdravstvenega varstva, izobraževanja in drugih javnih storitev za LGBTIQ+ osebe, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih, sprosti njihov potencial in jim omogoči, da polno prispevajo k dogajanju v njihovih skupnostih in gospodarstvu. Spodbujanje vključevanja krepi socialno kohezijo ter spodbuja inovacije in produktivnost v EU, prav tako pa tudi globalno konkurenčnost EU. Ta strategija ponovno potrjuje zavezo Komisije, da bo poskrbela za opolnomočenje LGBTIQ+ oseb, da bi lahko **živele svobodno in enakostno** na vseh področjih življenja in pri prehajanju iz ene države članice v drugo.

³⁰ [Gradivo EUAA \(europa.eu\)](#).

2.1 Polaganje temeljev za opolnomočanje LGBTIQ+ oseb

Spodbujanje **vključevanja od zgodnjega otroštva** je ključnega pomena za dobro počutje in razvoj LGBTIQ+ oseb. Vključujoča in podporna okolja mladim pomagajo, da razvijejo zaupanje, odpornost in pozitiven občutek identitete, hkrati pa spodbujajo empatijo in spoštovanje v celotni populaciji. Če otroci odraščajo v okolju, ki spoštuje raznolikost, je verjetneje, da bodo akademsko, socialno in čustveno uspešni ter da bodo vrednote vključevalnosti obdržali v odrasli dobi in jih predali naslednjim rodovom.

Vendar se – kot je navedeno že v [strategiji za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025](#) – otroci mavričnih družin in mlade LGBTIQ+ osebe pogosto že od zgodnjega otroštva soočajo s stigmatizacijo in diskriminacijo. Poleg tega sta glede na tretjo raziskavo agencije FRA o LGBTIQ osebah dve tretjini LGBTIQ oseb (67 %) poročali, da so bile v času šolanja žrtve ustrahovanja, zasmehovanja, zbadanja, žalitev ali groženj. Vse to ima lahko dolgoročne posledice.

Komisija bo še naprej spodbujala izmenjavo dobrih praks o varnem in vključujočem izobraževanju za vse, tako med državami članicami kot strokovnjaki, in sicer v **delovnih skupinah strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju**. Ta ukrep odraža stališča deležnikov, ki so med posvetovanji o strategiji zelo poudarili pomen izobraževanja.

Ta prizadevanja dodatno krepita [strategija EU o otrokovih pravicah](#) in mreža EU za otrokove pravice. Priporočilo o razvoju in krepitvi integriranih sistemov za zaščito otrok v njihovo korist iz leta 2024 spodbuja večdisciplinarni pristop k zaščiti otroka. Države članice podpira pri razvoju in krepitvi njihovih sistemov za zaščito otrok v skladu s potrebami otrok in njihovo koristjo. Poleg tega **platforma EU za udeležbo otrok** zagotavlja vključujoč prostor, v katerem lahko otroci v EU z oblikovalci politik razpravljajo o temah, ki so zanje pomembne.

Komisija bo nadgrajevala tudi pobudo [novi evropski Bauhaus](#), ki povezuje trajnostnost, vključevanje in estetiko, da bi spodbujala varne in dostopne prostore za vse. Novi evropski Bauhaus lahko s spodbujanjem vključujočega oblikovanja na javnih mestih, v šolah in skupnostih prispeva k zmanjšanju stigmatizacije, povečanju prepoznavnosti in ustvarjanju okolij, v katerih so LGBTIQ+ osebe vključene ter se lahko počutijo varne in cenjene.

Komisija bo prek [skupine deležnikov EU na področju mladine](#) še naprej sodelovala z mladinskimi organizacijami, ki se zavzemajo za pravice mladih LGBTIQ+ oseb. Prednostna naloga ostaja zagotavljanje vključujočih priložnosti za poklicni in osebni razvoj mladih. Komisija bo še naprej odpravljala ovire, povezane z diskriminacijo v izobraževanju, usposabljanju, na področju mladih in v športu, in sicer z ustreznimi instrumenti porabe EU, kot sta programa **Erasmus+** in **Evropska solidarnostna enota**³¹.

Kar zadeva zdravstveno varstvo, je iz tretje raziskave agencije FRA o LGBTIQ osebah razvidno, da 14 % LGBTIQ oseb poroča o diskriminaciji s strani zdravstvenih delavcev. To lahko povzroči razlike v preprečevanju, diagnosticiranju in zdravljenju, saj se mnogi storitvam zdravstvene oskrbe izogibajo zaradi strahu pred sovražnim odzivom. Komisija bo, da bi

³¹ [Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2021/1877 z dne 22. oktobra 2021 o okviru ukrepov za vključevanje programov Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota za obdobje 2021–2027](#) (UL L 378, 26.10.2021, str. 15).

obravnavala te neenakosti pri zdravju, še naprej ozaveščala, delila informacije in spodbujala izmenjavo znanja, med drugim prek [platforme za zdravstveno politiko EU](#) in [portala dobrih praks EU na področju javnega zdravja](#) ter s podpiranjem raziskovalnih projektov o boljšem dostopu do zdravstvenih storitev in storitev oskrbe prek programa **Obzorje Evropa**. Za ozaveščanje zdravstvenih delavcev o vprašanih LGBTIQ+ oseb je Komisija državam članicam dala na voljo gradivo za usposabljanje iz [projekta HEALTH4LGBTI](#).

Na področju preventivne oskrbe se bo Komisija še naprej osredotočala na ljudi, ki se soočajo s presečnimi oblikami ranljivosti in neenakosti na področju zdravja. Na področju obvladovanja raka se bo za potrebe ljudi v ranljivem položaju, vključno z LGBTIQ+ osebami, še naprej skrbelo z izvajanjem [evropskega načrta za boj proti raku](#), [evropski register neenakosti v raku](#) pa bo beležil trende in razlike pri preprečevanju in oskrbi raka. Stopnje raka, povezane s humanim papilomavirusom (HPV) in hepatitisom B (HBV) na primer so med LGBTIQ+ osebami še posebej visoke³². Komisija bo podprla krepitev in izvajanje **z dokazi podprti kampanj ozaveščanja o pomenu cepljenja proti HPV in HBV kot učinkovitih orodij za preprečevanje raka**. Te kampanje bodo vključevale LGBTIQ+ osebe in bodo po potrebi upoštevale posebnosti spolov.

Poleg tega bo Komisija še naprej podpirala **globalne strategije Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) za zdravstveni sektor v zvezi z virusom HIV in povezanimi sočasnimi okužbami**, virusnim hepatitisom in spolno prenosljivimi okužbami. V okviru [strategije EU za zdravstvene protiukrepe](#) bo sodelovala tudi s forumom civilne družbe HERA, ustanovljenim v okviru organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere (HERA), da bi opredelila sistemske ovire za ljudi v ranljivem položaju, vključno z LGBTIQ+ osebami, pri dostopu do cepiv, terapevtikov in diagnostike.

Duševno zdravje je še eno ključno področje, na katerem se LGBTIQ+ osebe soočajo z večjimi tveganji. Zlasti LGBTIQ+ invalidi so izpostavljeni večjemu tveganju nasilja, nadlegovanja in posledičnih težav z duševnim zdravjem: glede na tretjo raziskavo agencije FRA o LGBTIQ osebah je 66 % LGBTIQ invalidov poročalo, da so v letu pred raziskavo razmišljali o samomoru.

Komisija se bo še naprej osredotočala na vse osebe v ranljivem položaju v okviru [sporočila o celovitem pristopu k duševnemu zdravju](#), vključno s svežnjem podpore EU o stigmatizaciji in diskriminaciji³³. Vzpostavila bo tudi sinergije s [strategijo o pravicah invalidov za obdobje 2021–2030](#) in prek platforme za invalidnost spodbujala izmenjavo dobrih praks na tem področju.

Komisija bo še naprej spodbujala raznolikost in vključevanje prek [programa Ustvarjalna Evropa](#) (temu bi mu moral slediti predlagani program AgoraEU za obdobje 2028–2034, ki je trenutno v zakonodajnem postopku).

³² Glej Moradi, Ghobad in dr. „The prevalence of hepatitis C and hepatitis B in lesbian, gay, bisexual and transgender populations: a systematic review and meta-analysis“ (Razširjenost hepatitisa C in hepatitisa B pri lezbijkah, gejih ter biseksualnih in transspolnih osebah: sistematični pregled in metaanaliza). *European Journal of Medical Research*, zv. 27, 2022, <https://doi.org/10.1186/s40001-022-00677-0>, ter Sherry, Alexander D. in dr. „Overall Survival and Quality-of-Life Superiority in Modern Phase 3 Oncology Trials: A Meta-Epidemiological Analysis“ (Superiornost celokupnega preživetja in kakovosti življenja v sodobnih onkoloških preizkusih 3. faze: metaepidemiološka analiza). *JAMA Oncology*, zv. 11, št. 7, 2025, str. 718–724, <https://doi.org/10.1001/jamaoncol.2025.1002>.

³³ [Duševno zdravje \(europa.eu\)](#).

Komisija bo s [športnimi nagradami EU #BeActive](#) še naprej pozdravljala pobude, ki poudarjajo vlogo športa pri spodbujanju enakosti in raznolikosti, ter spodbujala ozaveščanje med [evropskim tednom športa](#) in v okviru letnega športnega foruma EU. Države članice bo tudi spodbujala k izmenjavi dobrih praks o tem, kako zagotoviti enak dostop do športa.

Komisija bo prek **skupine za odprto metodo koordinacije Boj proti sovražnemu govoru v športu**, ustanovljene v okviru [delovnega načrta EU za šport za obdobje 2024–2027](#), zagotovila forum, v katerem si bodo države članice in deležniki lahko izmenjevali prakse in pripravljali priporočila o tem, kako zagotoviti, da bo šport varen in vključujoč prostor za vse, ter kako se boriti proti sovražnemu govoru v športu, tudi tistemu, ki je uperjen proti LGBTIQ+ osebam.

Na področju prometa bo Komisija še naprej izboljševala raznolikost, enakost in vključevanje prek mreže [Ambasadorji za raznolikost v prometu #DiversityInTransport](#) ter zagotavljala vključujoče politike.

Umetna inteligenca hitro spreminja tehnološko okolje in ima ogromen potencial za izboljšanje življenja in revolucijo v industriji. Vendar ta potencial prinaša tudi izzive, zlasti tveganje krepitve obstoječe pristranskosti³⁴. V ta namen [akt o umetni inteligenci](#) prepoveduje umetnointeligentne sisteme, ki posameznike kategorizirajo na podlagi njihovih biometričnih podatkov, da bi prišli do sklepov glede njihove spolne usmerjenosti, ali ki uporabnikom škodujejo z manipulacijo, zavajanjem ali izkoriščanjem njihovih ranljivosti.

Poleg tega morajo ponudniki visokotveganih sistemov umetne inteligence pred uvedbo ali uporabo svojih sistemov upoštevati tveganja za temeljne pravice, vključno z nediskriminacijo. Komisija se bo pri izvajanju teh pravil osredotočila na diskriminacijo na različnih podlagah, vključno s spolno usmerjenostjo, spolno identiteto/izrazom ali spolnimi znaki. Da bi spodbudila informirano oblikovanje politik, bo Komisija državam članicam in drugim deležnikom zagotovila tudi **platformo za razpravo o podatkih o enakosti in umetni inteligenci**.

Komisija namerava v okviru [unije spretnosti](#) predstaviti tudi **časovni načrt za prihodnost digitalnega izobraževanja in spretnosti do leta 2030**. S časovnim načrtom naj bi vzpostavili okvir za pismenost na področju umetne inteligence za osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, z izobraževanjem o digitalni pismenosti bi se okrepila prizadevanja za boj proti dezinformacijam in napačnim informacijam, obravnavala bi se potreba po varnosti na spletu in digitalni dobrobiti, že v zgodnjem otroštvu pa bi se tudi začeli ovračati stereotipi.

V tretji raziskavi agencije FRA o LGBTIQ osebah so o najvišji stopnji diskriminacije v smislu spolne usmerjenosti oziroma spolne identitete poročale lezbijke (42 %) in transspolne ženske (64 %). LGBTIQ+ ženske lahko doživljajo diskriminacijo kot ženske in kot LGBTIQ+ osebe. Ta nova strategija za enakost LGBTIQ+ oseb bo upoštevala ta presečni vidik. Ukrepi, predlagani v prihodnji **strategiji za enakost spolov za obdobje 2026–2030**, se bodo uporabljali za ženske in dekleta v vsej njihovi raznolikosti.

³⁴ Agencija EU za temeljne pravice (FRA), [Bias in algorithms – Artificial intelligence and discrimination](#) (Pristranskost v algoritmih: umetna inteligenca in diskriminacija), Urad za publikacije Evropske unije, 2022.

2.2 Opolnomočanje LGBTIQ+ oseb z zaposlovanjem in socialnim vključevanjem

Raznolikost in vključevanje spodbujata inovacije in **krepiata konkurenčnost Evrope**. Za vključujoča delovna mesta, ki podpirajo LGBTIQ+ osebe, so značilni širše perspektive, ustvarjalnost in reševanje problemov, kar prinaša razne koristi. Tretja raziskava agencije FRA o LGBTIQ osebah kaže zmanjšanje splošne diskriminacije pri zaposlovanju (18 %, kar je 3 odstotne točke manj kot leta 2019), tudi pri iskanju zaposlitve (9 %, 1 odstotna točka manj). Poleg tega dokazi kažejo, da ljudje, ko iščejo zaposlitev, cenijo politiko raznolikosti in vključevanja, kar kaže na pomen takih politik pri privabljanju in ohranjanju talentov³⁵.

Z [direktivo o enakosti pri zaposlovanju](#) je bila v pravo EU vključena pravica do dela brez diskriminacije in nadlegovanja zaradi – med drugim – spolne usmerjenosti. Komisija bo še naprej zagotavljala dosledno uporabo te direktive in leta 2026 objavila poročilo o njeni uporabi. Na podlagi [študije o sankcijah za diskriminacijo](#) preudarja nadaljnje ukrepe za pomoč državam članicam pri zagotavljanju, da so sankcije, sprejete v skladu z nacionalno zakonodajo na podlagi direktive o enakosti pri zaposlovanju, učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Pojasnilo v [direktivi o preglednosti plačil](#), da pojem diskriminacije vključuje presečno diskriminacijo, bo okrepilo pravico do enakega plačila, kadar se diskriminacija zaradi spola še poveča, na primer zaradi diskriminacije zaradi spolne usmerjenosti.

[Evropska mreža pravnih strokovnjakov za enakost spolov in nediskriminacijo](#) namerava objaviti tudi **akademsko poročilo o sodni praksi Sodišča Evropske unije v zvezi s pravicami LGBTIQ oseb**. V tem poročilu bo analiziran razvoj na tem področju v zadnjih tridesetih letih.

Prav tako bo Komisija predsedstva Sveta in države članice še naprej podpirala z vsemi možnimi sredstvi, da bi dosegli potrebni soglasni dogovor o [predlogu direktive o enakem obravnavanju](#). Ta predlog je gradnik za uresničitev prednostne naloge Komisije, tj. oblikovanje Unije enakosti, njegov cilj pa je zapolniti veliko vrzel v zakonodaji EU o nediskriminaciji. S tem bi se zaščita pred diskriminacijo, tudi diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti, razširila onkraj področja zaposlovanja na področja, kot so socialna zaščita, izobraževanje in stanovanja.

Za zagotovitev, da bodo lahko **organi za enakost** učinkovito prispevali k izvrševanju direktiv EU o enakosti, bo Komisija zagotovila pravilen in popoln prenos direktiv [2024/1500](#) in [2024/1499](#). Namen direktiv je zagotoviti neodvisnost, pooblastila in vire organov za enakost, pri čemer morajo države članice zagotoviti, da lahko organi za enakost pomagajo žrtvam, ter razširiti pooblastila organov za enakost na diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti pri zaposlovanju. Direktivi tudi krepiata zaščito žrtev diskriminacije zaradi spremembe spola³⁶, če je taka diskriminacija priznana v pravu EU. Komisija bo leta 2026 sprejela izvedbeni akt, s katerim bo določila kazalnike za delovanje organov za enakost, tudi v boju proti diskriminaciji.

³⁵ Glej [Business case of diversity and inclusion at work](#) (poslovni primer raznolikosti in vključevanja na delovnem mestu), Urad za publikacije Evropske unije, 2025.

³⁶ Kot jo opredeljuje [Evropski inštitut za enakost spolov](#): „sprememba spola“ je termin, ki se nanaša na nabor medicinskih ukrepov, ki lahko med drugim, vendar ne nujno, vključujejo psihološko, endokrinološko in operativno zdravljenje, namenjeno uskladitvi fizičnega videza osebe z njeno spolno identiteto. Izraz je bil uporabljen v sodbah v zadevah C-423/04, Richards, 27.4.2006, ECLI:EU:C:2006, in C-117/01, K.B./National Health Service Pensions Agency and Secretary of State for Health, 7.1.2004, ECLI:EU:C:2004:7.

Komisija bo kot **varuhinja Pogodb** spremljala skladnost držav članic s pravom EU, uporabila vse instrumente, ki jih ima na voljo za zaščito vrednot EU, in bo po potrebi brez oklevanja ukrepala, kot je to storila že doslej. Julija 2022 je na primer proti Madžarski sprožila postopek pred Sodiščem Evropske unije zaradi nacionalnih pravil, ki osebe diskriminirajo zaradi njihove spolne usmerjenosti in spolne identitete³⁷. Komisija je menila, da ta pravila kršijo več zakonov EU, vključno s pravili o enotnem trgu, temeljnih pravicah posameznikov, zlasti LGBTIQ oseb, in skupnih vrednotah, na katerih EU temelji (člen 2 PEU). V podporo Komisiji je v tem postopku interveniralo šestnajst držav članic in Evropski parlament. Generalna pravobranilka je [mnenje](#) podala 5. junija 2025. Sodba Sodišča Evropske unije v času sprejetja te strategije še ni bila izdana.

Na področju **upravljanja raznolikosti** Komisija ponovno potrjuje svojo neomajno zavezanost spodbujanju raznolikosti in vključevanja na delovnem mestu, zlasti v času, ko se napredek na tem področju vse bolj odriva. [Dokazi OECD](#) kažejo, da je za podjetja, ki dejavno spodbujajo raznolikost in vključevanje, verjetneje, da bodo privabila in obdržala talente, spodbujala inovacije in dosegla boljše finančne rezultate.

Komisija bo v okviru [platforme EU za listine o raznolikosti](#) še naprej krepila prizadevanja, osredotočena na LGBTIQ+ osebe. Platforma bo tesno sodelovala s strokovno skupino za enakost LGBTIQ+ oseb, da bi olajšala dialog in zagotovila smernice, na primer o **vkjučujočih praksah zaposlovanja**. Upoštevale se bodo dobre prakse, ki so se razvile v okviru pobud za vključujoče zaposlovanje, kot je [sveženj ukrepov za zaposlovanje invalidov](#), tudi za spodbujanje presečnih pristopov. Komisija odobrava [zavezo](#) o spodbujanju bolj vključujočih delovnih mest, ki ji je bila 29. aprila 2025 predložena v okviru listin o raznolikosti³⁸.

Komisija bo dala zgled in okrepila notranja prizadevanja za raznolikost in vključevanje. V ta namen bo **Urad za raznolikost in vključevanje** vzdrževal reden dialog z ustreznimi združenji uslužbencev ter povezal zaposlene LGBTIQ+ osebe s storitvami, ki zagotavljajo svetovanje in pravno pomoč. Spodbujal bo tudi ukrepe za poenostavitev upravnih postopkov za LGBTIQ+ osebe in si prizadeval za uskladitev priznavanja mavričnih družin v institucijah. Glavni zaupnik se bo boril proti nadlegovanju. Poleg tega bo Komisija z rednimi anketami med zaposlenimi še naprej zbirala podatke o enakosti in tako spremljala napredek.

Diskriminacija in pomanjkanje družbene sprejetosti prispevata k visoki stopnji revščine in brezdomstva med LGBTIQ+ osebami. Glede na tretjo anketo agencije FRA o LGBTIQ je 38 % respondentov navedlo, da finančno „komaj shajajo“ (v primerjavi z 22 % pri splošnem prebivalstvu – podatek iz [evropske raziskave o kakovosti življenja iz leta 2023](#)), 13 % pa jih je izjavilo, da so morali začasno prebivati pri prijateljih in sorodnikih. Za boljše razumevanje teh izzivov bo Komisija do začetka leta 2027 objavila **študijo o neenakosti in diskriminaciji na stanovanjskem področju**, ki bo upoštevala presečni pristop. Ugotovitve študije bodo prispevale k izvajanju **evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja** in Komisiji

³⁷ C-769/22, Komisija/Madžarska, Valeurs de l'Union.

³⁸ Obstaja 27 listin o raznolikosti, za vsako državo članico ena. To so organizacije s sedežem v državah članicah EU, ki tisočim vodilnim mednarodnim podjetjem, MSP in javnim organizacijam zagotavljajo podporo in spodbujajo dobre prakse pri upravljanju raznolikosti.

omogočile, da sprejme ustrezne ukrepe za spodbujanje varnih, dostopnih in nediskriminatornih stanovanj, tudi v sodelovanju z državami članicami.

Da bi zagotovila dostop do osnovne zaščite in storitev ter odpravila temeljne vzroke revščine, bo Komisija v začetku leta 2026 začela izvajati **prvo strategijo EU za boj proti revščini**, katere cilj je obravnavati večdimenzionalno naravo revščine in strukturnih neenakosti.

Poleg tega bo Komisija spodbujala socialno-ekonomsko integracijo marginaliziranih skupnosti z instrumenti porabe EU, kot sta **Evropski socialni sklad plus** v sedanjem programskem obdobju ter za obdobje po letu 2028 predlagani [načrti za nacionalna in regionalna partnerstva \(NRPP\)](#). Komisija bo v okviru **evropske platforme za boj proti brezdomstvu** okrepila tudi svoja prizadevanja za vključevanje potreb ranljivih skupin ter podprla na dokazih temelječe, integrirane in na posameznika osredotočene pristope v boju proti brezdomstvu.

2.3 Zagotavljanje enakih pravic v čezmejnih situacijah

V EU LGBTIQ+ osebe uživajo enakost pri sklenitvi zakonskih zvez oziroma pravico do sklenitve civilnih partnerstev v 22 državah članicah. Z zagotavljanjem **enakega priznavanja družinskih razmerij po vsej EU** se krepijo pravice, varnost in dobro počutje LGBTIQ+ družin, kar jim omogoča, da polno uživajo svoje družinsko življenje in enakostno sodelujejo v družbi, ne glede na to, kje živijo. Vendar zaradi razlik v družinskem pravu med državami članicami družinske vezi v čezmejnih situacijah včasih niso priznane. Glede na tretjo anketo agencije FRA o LGBTIQ osebah je imelo 14 % LGBTIQ staršev težave pri pravnem priznanju starševstva v drugi državi članici.

Pravo EU o prostem gibanju, zlasti [direktiva o prostem gibanju](#) skupaj s temeljnimi pravicami iz Listine o temeljnih pravicah, zagotavlja pravico vseh državljanov EU in njihovih družinskih članov, tudi istospolnih zakoncev in partnerjev ter njihovih otrok, do prostega gibanja in prebivanja v EU. Komisija je zavezana zagotavljanju pravilne uporabe pravil EU o prostem gibanju, temeljnih pravic in ustreznih sodb Sodišča Evropske unije³⁹. V ta namen je decembra 2023 objavila [Smernice o pravici do prostega gibanja državljanov EU in njihovih družinskih članov](#), ki zagotavljajo potrebna pojasnila o posebnih vprašanjih, ki so bila opredeljena pri uporabi pravnega reda, tudi v zvezi z mavričnimi družinami.

Hkrati si bo Komisija še naprej prizadevala za ozaveščanje o teh pravicah, tudi s **podpiranjem usposabljanja delavcev v pravni stroki**, zlasti sodnikov in tožilcev, ter prek svojih komunikacijskih kanalov (npr. [Tvoja Evropa](#)). Komisija bo po potrebi za zaščito teh pravic brez oklevanja sprejela ustrezne nadaljnje ukrepe.

Materialno družinsko pravo je sicer v pristojnosti držav članic, vendar EU lahko sprejme ukrepe, ki vplivajo na čezmejne situacije. Številni instrumenti⁴⁰ že zagotavljajo vzajemno

³⁹ Glej sodbo z dne 5. junija 2018 v zadevi Coman, C-673/16, ECLI:EU:C:2018:385; sodbo z dne 14. decembra 2021 v zadevi V.M.A., C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008; sklep z dne 24. junija 2022 v zadevi K.S., C-2/21, EU:C:2018:385; sodbo z dne 4. oktobra 2024 v zadevi Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845; sodbo z dne 3. aprila 2024 v zadevi Wojewoda Mazowiecki, C-713/23, ECLI:EU:C:2025:235, in zadevo Shipov, C-43/24.

⁴⁰ Glej na primer [Uredbo 2019/1111](#) o zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo, [Uredbo 4/2009](#) o preživninskih zadevah, [Uredbo 2016/1103](#) o premoženjskih razmerjih med zakoncema, [Uredbo 2016/1104](#) o premoženjskopравnih posledicah registriranih partnerskih skupnosti in [Uredbo 650/2012](#) o dedovanju.

priznavanje sodnih odločb o razvezi zakonske zveze, starševski odgovornosti, preživnini, premoženjskih razmerjih in dedovanju. Ti instrumenti se uporabljajo za vsakogar, ne glede na njegovo spolno usmerjenost ali spolno identiteto, in se zato v celoti uporabljajo za LGBTIQ+ osebe. Komisija bo po potrebi **spremljala**, kako države članice te instrumente uporabljajo in kako izvršujejo svoje obveznosti pri mavričnih družinah v čezmejnih situacijah. Komisija bo **sodelovala tudi v razpravah z državami članicami**, da bi se opredelili morebitni praktični izzivi, s katerimi se soočajo mavrične družine v čezmejnih situacijah.

Pravo EU o prostem gibanju od držav članic že zahteva, da priznajo starševstvo otroka, ugotovljeno v drugi državi članici, zato da lahko otroci uveljavljajo pravice, ki jih imajo na podlagi prava EU. Komisija bo še naprej podpirala države članice pri sprejetju predlagane [uredbe](#) za okrepitev varstva pravic otrok v čezmejnih situacijah **s harmonizacijo pravil držav članic o mednarodnem zasebnem pravu o starševstvu**. Predlog bi zagotovil, da bi bilo starševstvo otroka, ugotovljeno v eni državi članici, priznано v vseh drugih državah članicah tudi za vse namene poleg tistih, za katere ga že zagotavlja pravo EU o prostem gibanju. V Svetu potekajo pogajanja o tem predlogu, ki ga je treba sprejeti soglasno.

Zahteve za pravno priznanje spola se med državami članicami zelo razlikujejo. Številne države članice so sprejele modele samoodločanja, druge pa zahtevajo zdravstvene postopke, za katere je Evropsko sodišče za človekove pravice ugotovilo, da lahko kršijo človekove pravice⁴¹. Komisija bo **spodbujala izmenjavo dobrih praks med državami članicami**, da bi podprla razvoj pravnih postopkov za priznanje spola, ki temeljijo na samoodločanju in za katere ne veljajo starostne omejitve.

Ključni ukrepi Evropske komisije:

- ✓ Nadaljnja podpora predsedstvom Sveta in državam članicam z vsemi možnimi sredstvi, da bi dosegli potrebni soglasni dogovor o predlogu direktive o enakem obravnavanju.
- ✓ Objava poročila o uporabi direktive o enakosti pri zaposlovanju in zagotovitev smernic o vključujočih praksah zaposlovanja v sodelovanju s platformo EU za listine o raznolikosti in strokovno skupino za enakost LGBTIQ+ oseb.
- ✓ Ozaveščanje in spodbujanje izmenjave znanja o enakosti na področju zdravja prek platforme za zdravstveno politiko EU in portala dobrih praks na področju javnega zdravja ob opiranju na spoznanja iz ustreznih raziskovalnih projektov programa Obzorje Evropa.
- ✓ Izvedba študije o neenakosti in diskriminaciji na stanovanjskem področju, ki naj bi bila objavljena v začetku leta 2027, ter uporaba ugotovitev študije pri izvajanju evropskega načrta za cenovno dostopna stanovanja.
- ✓ Določitev časovnega načrta za prihodnost digitalnega izobraževanja in spretnosti do leta 2030.
- ✓ Nadaljnja podpora državam članicam pri uporabi predlagane uredbe o vzajemnem priznavanju starševstva med državami članicami.

⁴¹ S.V./Italija, pritožba št. 55216/08 z dne 11. oktobra 2018. A.P., Garçon in Nicot/Francija, pritožbe št. 79885/12, 52471/13 in 52596/13 z dne 6. aprila 2017.

3. SODELOVANJE

V skladu s členom 21 PEU in v okviru [akcijskega načrta EU za človekove pravice in demokracijo](#) ter [smernic EU za spodbujanje in varovanje uživanja vseh človekovih pravic s strani LGBTIQ oseb](#) EU že zdaj v svetovnem merilu vodi v spodbujanju in varstvu pravic LGBTIQ+ oseb. Za doseganje popolne enakosti sta potrebna trajna zavezanost in dejavno sodelovanje na vseh ravneh. Ta strategija odraža odločenost Komisije, da spodbuja **polno in enakostno uživanje vseh človekovih pravic** za vse ljudi v EU in po svetu.

3.1 Krepitev sodelovanja v EU

Države članice imajo ključno vlogo pri spodbujanju enakosti LGBTIQ+ oseb na terenu. Prva strategija EU za enakost LGBTIQ oseb je številne države članice spodbudila, da so sprejele ukrepe za spodbujanje enakosti LGBTIQ+ oseb na nacionalni ravni. Komisija zdaj poziva vse države članice, naj **do leta 2027 sprejmejo nacionalne akcijske načrte za enakost LGBTIQ+ oseb**, kar je v skladu s [smernicami za strategije in akcijske načrte za krepitev enakosti LGBTIQ oseb](#) ter priloženega [kontrolnega seznama](#)⁴². Za spodbujanje nacionalnih ukrepov za enakost LGBTIQ+ oseb in njihovega izvajanja so države članice spodbujene tudi k imenovanju **nacionalnih koordinatorjev** za enakost LGBTIQ+ oseb ali nadgradnji obstoječih struktur v ta namen.

Komisija bo ta prizadevanja še naprej podpirala in spremljala prek skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost, zlasti njene **strokovne podskupine za enakost LGBTIQ+ oseb**, katere pooblastila bodo okrepljena, da se vključijo predstavniki držav kandidat in izboljša sodelovanje s predsedstvi Sveta. V okviru strokovne skupine bodo države članice in drugi deležniki pozvani, naj redno poročajo o svojih dejavnostih in razširjajo te informacije, da bi povečali prepoznavnost ukrepov za enakost LGBTIQ+ oseb. Države članice se bodo lahko vključile tudi v tematske dejavnosti za obravnavo posebnih področij politike, kot so zdravstvo, izobraževanje in umetna inteligenca.

Komisija bo še naprej zagotavljala prepoznavnost lokalnih oblasti, ki se zavzemajo za vključevanje, jih pozdravlja in podpirala prek [nagrad za evropske prestolnice vključevanja in raznolikosti](#) ter spodbujala izmenjavo dobrih praks med zmagovalci, podpisniki listin o raznolikosti in organizacijami civilne družbe.

Komisija bo okrepila tudi sodelovanje z **mednarodnimi strokovnimi skupinami in mrežami za enakost LGBTIQ+ oseb**. Med temi sta Strokovni odbor Sveta Evrope za spolno usmerjenost, spolno identiteto, spolni izraz in spolne znake, ki je začel svoj mandat leta 2024, ter evropska mreža vladnih kontaktnih točk za enakost LGBTIQ oseb, ki jo vodi Svet Evrope.

Zdrava demokracija temelji na **odprtem in uspešnem državljanskem prostoru**, v katerem lahko civilna družba svobodno deluje, ljudje pa svojo identiteto izražajo brez strahu. Vendar se LGBTIQ+ organizacije civilne družbe soočajo z vse večjimi izzivi, saj je njihova sposobnost,

⁴² Evropska komisija tudi države kandidatke in potencialne kandidatke za članstvo v EU spodbuja, naj sledijo dobrim praksam držav članic EU na tem področju.

da podpirajo svoje skupnosti, zagovarjajo človekove pravice in varujejo demokratične vrednote, pod vse večjim pritiskom.

Prihodnja **strategija EU za civilno družbo** bo vzpostavila skupni okvir, ki bo usmerjal, kako naj Komisija na vseh področjih politike sodeluje s civilno družbo in jo podpira. Namen strategije je tudi okrepiti sodelovanje z državami članicami pri spodbujanju in ohranjanju uspešnega državlanskega prostora po vsej EU, kar vključuje organizacije civilne družbe in zagovornike človekovih pravic, dejavne pri spodbujanju in zaščiti vrednot EU, vključno z enakostjo in nediskriminacijo.

Komisija bo spodbujala tudi novi **politični forum za enakost LGBTIQ+ oseb** za sodelovanje z LGBTIQ+ organizacijami civilne družbe, socialnimi partnerji in akademskimi krogi, da bi se obravnavali novi izzivi, ocenil napredek in zagotovilo učinkovito izvajanje te strategije. To bo omogočilo strukturiran in odprt dialog z različnimi deležniki, vključno z rednimi okroglimi mizami z evropskimi krovnimi LGBTIQ+ organizacijami.

Mladi so ključni zavezniki pri oblikovanju vključujočih in demokratičnih družb. Komisija prek [mladinskega dialoga EU](#) in **ciljno usmerjenih dialogov z mladimi o politiki**, pri katerih sodelujejo komisarji, zagotavlja, da se v procesu oblikovanja politik upoštevajo tudi glasovi mladih, zlasti tistih iz skupin z večjim tveganjem diskriminacije, vključno z LGBTIQ+ osebami. Ta vključujoči mehanizem bo še naprej zagotavljal odprtost, da bi lahko vsi mladi, tudi mlade LGBTIQ+ osebe, sodelovali pri oblikovanju politik.

Komisija bo države članice še naprej podpirala pri vključevanju načel enakosti v nacionalne reforme in naložbe prek ustreznih instrumentov porabe EU, kot sta [instrument za tehnično podporo](#) ter [mehanizem za okrevanje in odpornost](#).

Komisija zagotavlja, da se sredstva EU izvršujejo pošteno. Še naprej bo spremljala izpolnjevanje **horizontalnega omogočitvenega pogoja**⁴³ glede uspešnega izvrševanja in uporabe Listine o temeljnih pravicah v obdobju 2021–2027 za vse sklade, ki jih zajema [uredba o skupnih določbah](#). Prav tako bo izvrševala revidirano [finančno uredbo](#), v kateri je spodbujanje k diskriminaciji, sovraštvu ali nasilju izrecno navedeno kot razlog za izključitev iz financiranja EU.

Komisija se je ponovno zavezala, da bo podpirala LGBTIQ+ organizacije civilne družbe ter aktivizem in zagovorništvo na lokalni ravni, saj se financiranje teh organizacij vse bolj omejuje⁴⁴. Komisija bo še naprej spodbujala enakost in nediskriminacijo v okviru **naslednjega večletnega finančnega okvira**, zlasti prek **programa AgoraEU**. Komisija je v okviru programa AgoraEU predlagala dodelitev 3,6 milijarde evrov **novemu sklopu Državljeni, enakost, pravice in vrednote** +, tako da bi bil proračun za novi program še enkrat večji od proračuna sedanjega programa Državljeni, enakost, pravice in vrednote.

Poleg tega bi v skladu s predloženim predlogom vsi načrti za nacionalna in regionalna partnerstva vključevali močne zaščitne ukrepe za zagotovitev **spoštovanja načela pravne**

⁴³ [Uredba \(EU\) 2021/1060 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. junija 2021](#) (UL L 231, 30.6.2021, str. 159).

⁴⁴ Glej na primer [Holding the Line: Defending LGBTI movements in the 2025 Funding Crisis - Global Philanthropy Project](#) (Vztrajanje na okoliščini: zagovarjanje LGBTI gibanj v krizi financiranja leta 2025 – projekt Global Philanthropy).

države in učinkovite uporabe Listine EU o temeljnih pravicah v celotnem obdobju izvajanja. Prav tako bi ti načrti že med pripravo, izvajanjem, spremljanjem, poročanjem in ocenjevanjem preprečevali vsakršno diskriminacijo, med drugim diskriminacijo zaradi spola in spolne usmerjenosti⁴⁵.

Zanesljivi in primerljivi podatki o enakosti so ključni za oblikovanje in spremljanje politik, ki temeljijo na dokazih in upoštevajo presečni vidik. Mandat **strokovne skupine za podatke o enakosti** v okviru skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost bo obnovljen. Strokovna skupina bo v sodelovanju s FRA spodbujala zbiranje podatkov o enakosti, vključno s podatki o izzivih, s katerimi se soočajo LGBTIQ+ osebe.

Poleg tega bo Komisija še naprej sodelovala z ustreznimi agencijami EU, kot so FRA, Evropska fundacija za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) in Evropski inštitut za enakost spolov (EIGE), da bi državam članicam zagotavljala tehnično pomoč v zvezi s podatki o enakosti, vključno s ciljno usmerjenimi podatki o presečni diskriminaciji. Poleg tega bo še naprej sodelovala z nacionalnimi statističnimi uradi, da bi se okrepilo zbiranje harmoniziranih podatkov o enakosti v okviru **Eurostatove projektne skupine za statistične podatke o enakosti in nediskriminaciji**. Komisija bo na podlagi uspeha [prve evropske okrogle mize na visoki ravni o podatkih o enakosti](#), ki je potekala leta 2021, organizirala drugo tako srečanje, pri katerem bodo sodelovali ključni deležniki, namen pa bo nadaljnje spodbujanje zbiranja in uporabe podatkov o enakosti.

Komisija bo v sodelovanju z državami članicami pripravila **priporočilo** za izboljšanje zbiranja, analize in uporabe podatkov o enakosti. To bo okrepilo podporo državam članicam in drugim deležnikom, zagotovilo orodja za pomoč pri spremljanju stanja enakosti v EU in izboljšalo vključevanje podatkov o enakosti.

Komisija namerava leta 2027 objaviti novo **raziskavo Eurobarometer o diskriminaciji v EU**, agencijo FRA pa poziva, naj ponovno izvede svojo celovito **raziskavo o LGBTIQ+ osebah**, ugotovitve katere bi bile objavljene leta 2029.

Komisija ostaja zavezana ozaveščanju o enakosti LGBTIQ+ oseb in o nediskriminaciji. Začela bo **komunikacijsko kampanjo o Uniji enakosti**, da bi ljudi po vsej EU opozorila na vrednote enakosti in nediskriminacije.

Komisija bo še naprej dejavno spodbujala enakost LGBTIQ+ oseb z ustrezno podporo in udeležbo na srečanjih, ki jih organizirajo nacionalni organi in predsedstva Sveta, ter na **ključnih javnih dogodkih, ki so za LGBTIQ+ skupnost pomembni**, na primer mesec ponosa in mednarodni dan boja proti homofobiji, transfobiji in bifobiji.

Da bi se enakost LGBTIQ+ oseb upoštevala v vseh politikah EU, bo Komisija okrepila sodelovanje med svojimi službami in z drugimi institucijami EU. To bodo še naprej podpirali **evropska komisarka za enakost**, kontaktne točke za enakost v kabinetih, medresorska skupina Komisije za izvajanje te strategije in notranja **projektna skupina Komisije za enakost**.

⁴⁵ [COM\(2025\) 565 final](#).

3.2 Ohranjanje svetovnega sodelovanja za spoštovanje človekovih pravic LGBTIQ+ oseb

EU ostaja zavezana spodbujanju **pravic LGBTIQ+ oseb na mednarodni ravni**. Pravice LGBTIQ+ oseb so zaščitene z veljavnim mednarodnim pravom o človekovih pravicah, vendar se LGBTIQ+ osebe marsikje po svetu soočajo s hudimi kršitvami človekovih pravic, vključno s preganjanjem, zaporno kaznijo ali celo smrtno kaznijo⁴⁶, zgolj zato, ker so, kar so. Zagovorniki človekovih pravic, ki se zavzemajo za enakost LGBTIQ oseb, so izpostavljeni vse večjim tveganjem in včasih celo življenjsko ogroženi.

EU si bo na **večstranski ravni** prizadevala za oblikovanje regionalnih in svetovnih zavezništev za spodbujanje enakosti, tudi v **Združenih narodih, OVSE in Svetu Evrope**. Še naprej bo sodelovala v osrednji skupini ZN za LGBTI in še naprej sodelovala z mehanizmi ZN za človekove pravice, vključno z neodvisnim strokovnjakom ZN za zaščito pred nasiljem in diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti in spolne identitete.

EU bo še naprej sodelovala pri analizi dejavnosti tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, usmerjenih v LGBTIQ+ skupnost, ter bo dejavno prispevala k preprečevanju takih napadov in odzivanju nanje na različnih ravneh in v različnih regijah po vsem svetu.

V **dvostranskih odnosih** bo EU okrepila prizadevanja za boj proti večplastnim in presečnim oblikam diskriminacije, vključno z diskriminacijo zaradi spolne usmerjenosti in spolne identitete. Okrepila bo tudi ukrepe za preprečevanje, obsojanje in zatiranje vseh oblik diskriminacije in nadlegovanja, uperjenih proti LGBTI osebam, ter nasilja in sovraštva zaradi fobije pred LGBTI osebami. EU bo še naprej dejavno obsojala diskriminatorne zakone, politike in prakse ter se borila proti njim, pri tem pa se bo zavzemala predvsem za globalno **dekriminalizacijo istospolnih odnosov s privolitvijo**.

Delegacijam EU bo naročeno, naj še naprej pozorno spremljajo razvoj dogodkov in po diplomatskih stikih posredujejo, če se predlaga omejevalna zakonodaja. EU bo tudi v svojih političnih dialogih o človekovih pravicah še naprej varovala pravice LGBTIQ+ oseb. Prav tako se bo EU na enakost LGBTIQ+ oseb osredotočala pri sodelovanju z državami, ki so upravičene do trgovinskih preferencialov na podlagi [splošne sheme preferencialov](#) in [sheme Vse razen orožja](#).

EU bo v svojih **misijah za opazovanje volitev** še naprej obravnavala primere sovražnega govora in hujskaškega jezika, tudi kadar je uperjeno proti LGBTIQ+ osebam, ter prikazovanje stereotipov v medijskem poročanju. Proučila bo tudi ukrepe, ki jih sprejemajo ustrezni organi tako za olajšanje udeležbe manjšinskih skupin, vključno z LGBTIQ+ osebami, v volilnem procesu kot za boj proti njihovi diskriminaciji.

Poleg tega bo EU še naprej zagotavljala, da bodo **humanitarna pomoč** in zaščitni ukrepi ustrezali posebnim potrebam ranljivih LGBTIQ+ oseb v skladu s temeljnimi humanitarnimi načeli, kot sta nepristranskost in nediskriminacija. Preprečevanje in blaženje nasilja zaradi

⁴⁶ Po podatkih [UNAIDS](#) so istospolni odnosi v 67 držav inkriminirani, v desetih državah pa se zanje izreka smrtna kazen (2023).

spola, vključno s spolnim nasiljem, povezanim s konflikti, ter odzivanje nanj so ključna prednostna naloga EU kot donatorke humanitarne pomoči.

Kar zadeva **države kandidatke in potencialne kandidatke**, se bo EU v skladu z revidirano metodologijo širitve iz leta 2020 še naprej zavzemala za pravice LGBTIQ+ oseb, tudi v okviru pristopnih pogajanj in povezanih pridružitvenih sporazumov. Komisija bo v letnem širitvenem svežnju še naprej ocenjevala stanje na področju človekovih pravic LGBTIQ+ oseb v državah kandidatkah in potencialnih kandidatkah.

Komisija bo zlasti spremljala skladnost z zakonodajo EU ter ustrezno sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice, izdajala priporočila in podpirala ukrepe za zagotavljanje enakosti LGBTIQ+ oseb ter boj proti nasilju, sovraštvu in diskriminaciji. Poleg tega bo v svojih **političnih razpravah in razpravah o človekovih pravicah s sosednjimi državami** še naprej spodbujala pravice LGBTIQ+ oseb.

Komisija bo v podporo zagovornikom človekovih pravic še naprej zagotavljala smernice za obravnavo vlog za izdajo vizuma, ki jih predložijo zagovorniki človekovih pravic, in sicer prek [priročnika o vizumskem zakoniku EU](#). Priročnik je bil revidiran junija 2024, pri tem pa so bili posodobljeni smernice in primeri, med drugim glede zagovornikov človekovih pravic LGBTIQ+ oseb. Delegacije EU po vsem svetu bodo prav tako še naprej izvajale [smernice EU o zagovornikih človekovih pravic](#). Posebna podpora se zagotavlja tudi prek [mehanizma EU za zagovornike človekovih pravic](#), in sicer z nepovratnimi sredstvi za nujne primere, pomočjo pri premestitvi, razvojem zmogljivosti in usposabljanjem za ogrožene zagovornike človekovih pravic.

Poleg tega bo Komisija za spoštovanje pravic LGBTIQ+ oseb pristop, ki temelji na človekovih pravicah, skupaj z analizo spola in neenakosti, uporabila pri vseh ukrepih, ki se financirajo iz instrumentov financiranja EU, kot sta **instrument za predpristopno pomoč (IPA)** in **Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI)**, tudi v okviru tematskih programov NDICI o človekovih pravicah in demokraciji ter civilni družbi. Ti programi bodo tudi še naprej zagotavljali finančno podporo organizacijam civilne družbe LGBTIQ+ in zagovornikom človekovih pravic. V naslednjem večletnem finančnem okviru bi jim moral slediti predlagani [instrument Globalna Evropa](#), ki je trenutno v zakonodajnem postopku.

Ključni ukrepi Evropske komisije:

- ✓ Zagotavljanje financiranja z ustreznimi instrumenti porabe EU za podporo projektom in organizacijam, ki podpirajo pravice LGBTIQ+ oseb in se borijo proti diskriminaciji.
- ✓ Vzpostavitev novega političnega foruma za enakost LGBTIQ+ oseb za sodelovanje z organizacijami civilne družbe LGBTIQ+, socialnimi partnerji in akademskimi krogi v letu 2026.
- ✓ Začetek komunikacijske kampanje o Uniji enakosti za ozaveščanje ljudi po vsej EU o enakosti in nediskriminaciji v začetku leta 2027.
- ✓ Priprava priporočila o podatkih o enakosti, dopolnjenega z objavo nove raziskave Eurobarometer o diskriminaciji v EU leta 2027.

- ✓ Izvajanje ukrepov za spodbujanje in zaščito tega, da bi LGBTIQ+ osebe po vsem svetu lahko polno in enakostno uživale vse človekove pravice, in sicer tako na večstranski kot dvostranski ravni, tudi z zavzemanjem za globalno dekriminalizacijo istospolnih odnosov s privolitvijo.
- ✓ Podpora usklajevanju držav kandidatk in potencialnih kandidat z ustrezno zakonodajo EU ter sodno prakso Sodišča Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice.

ZAKLJUČEK

Ta strategija ponovno potrjuje vizijo Evropske unije, v kateri lahko **LGBTIQ+ osebe svobodno ljubijo in izražajo svojo identiteto**. EU in njene države članice so dosegle znaten napredek pri vzpostavljanju **Unije enakosti**. Vendar je treba za resnično enakostno družbo za vse, v kateri ni diskriminacije in sovraštva, še veliko storiti.

Ta prenovljena strategija, ki temelji na strategiji za enakost LGBTIQ oseb za obdobje 2020–2025, **nadaljuje prizadevanja EU za spodbujanje enakosti LGBTIQ+ oseb** ter ohranja osredotočenost na prednostna področja in vključevanje enakosti LGBTIQ+ oseb v vse politike ob uporabi presečnega pristopa. Doseganje enakosti ni pomembno le za odporno demokracijo in kohezivno družbo, temveč je **bistveno tudi za spodbujanje uspešnih in konkurenčnih gospodarstev** po vsej Evropi.

Spoštovanje enakosti in nediskriminacije v EU je **skupna odgovornost**, ki zahteva skupna prizadevanja na vseh ravneh. Institucije in agencije EU, države članice, vključno z njihovimi regionalnimi in lokalnimi organi, organi za enakost, socialni partnerji, podjetja, civilna družba in posamezniki morajo nadaljevati in še okrepiti svoja prizadevanja za doseganje ciljev te prenovljene strategije. **Zavezniki**, tj. osebe, ki se same ne identificirajo nujno kot LGBTIQ+ osebe, vendar se dejavno zavzemajo za enakost LGBTIQ+ oseb, imajo ključno vlogo, saj s tem, ko v svojem vsakdanjem življenju zagovarjajo in dejavno podpirajo enakost LGBTIQ+ oseb ter se zanjo glasno izrekajo, pomagajo spreminjati skupne vrednote v konkretno resničnost.

Komisija poziva **Evropski parlament** in **Svet**, naj obnovita svojo zavezanost in izvajanje te strategije podpreta. Poleg tega Komisija poziva Odbor regij in Evropski ekonomsko-socialni odbor, naj lokalne in regionalne organe, socialne partnerje in civilno družbo povežeta v razpravah o tem, kako spodbujati enakost LGBTIQ+ oseb za vse.

Komisija bo redno spremljala izvajanje ukrepov, predstavljenih v tej strategiji, in leta 2028 predstavila **vmesni pregled**.